

Ügyszám:	
Érkezett:	2016 MAJ 23
Ügyint:	/ell:

A Kúria
mint felülvizsgáló bíróság
v é g z é s

FŐVÁROSI KÖZIGAZGATÁSI ÉS MUNKAÜGYI BÍRÓSÁG	
MUNKAÜGYI ÜGYSZÁK	
FŐLAJSTROMSZÁM	
KEZDŐIRATON	
Postán / Gyűjtődobozokon keresztül / Elektronikus úton / Faxon	
Érkezett:	2016 -05- 1 0
PÉLDÁNY	IV
MELÉKLET	KÖZTÖR
FŐLAJSTROMSZÁM	
KEZDŐIRATON	

Az ügy száma: Mfv.II.10.598/2015/7.

A tanács tagjai: [REDACTED] a tanács elnöke
 [REDACTED] előadó bíró
 [REDACTED] a bíró

A kérelmezők: Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezete (1051 Budapest, Nádor u. 32.) I. rendű
 Független Egészségügyi Szakszervezet (1125 Budapest, Szarvas Gábor út 9/B.) II. rendű,
 Szociális Dolgozók Munkástanácsa (6400 Kiskunhalas, Kőrösi út 16.) III. rendű,
 Szociális Munkások Demokratikus Szakszervezete (1032 Budapest, Csanády u. 6/B. II/1.) IV. rendű,
 Szociális Területen Dolgozók Szakszervezete (1051 Budapest, Nádor u. 32.) V. rendű és az
 Autonóm Területi Szakszervezet (3525 Miskolc, Szentpáli u. 1. III/313.) VI. rendű
A kérelmezők képviselője: Dr. Czuglerné dr. Ivány Judit Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Czuglerné dr. Ivány Judit ügyvéd, 1053 Budapest, Egyetem tér 5. II/11.)

A kérelmezett: Magyar Kormány [REDACTED]

A kérelmezett képviselője: [REDACTED]

A per tárgya: még elégséges szolgáltatás megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: kérelmezett

A felülvizgálni kért jogerős határozat: Fővárosi Törvényszék 6.Mpf.690.141/2015/2.

Az elsőfokú bíróság határozatának száma: Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 37.Mpk.50.039/2015.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 6.Mpf.690.141/2015/2. számú végzését hatályában fenntartja.

Kötelezi a kérelmezettet, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a kérelmezőknek személyenként 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

A végzés ellen felülvizgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a kérelmezők 2013. november 21-én sztrájkbizottságot hoztak létre a szociális ágazatban dolgozók gazdasági és szociális érdekeinek érvényesítésére. A Kormány az egyeztetések lefolytatására az Emberi Erőforrások Minisztériumát jelölte ki. A felek között 2013. december 4. és 2015. május 5. között több esetben egyeztető tárgyalásra került sor, azonban megállapodás nem jött létre. Az egyeztetések során a sztrájkbizottság 2013. december 19-én kérte először a még elégséges szolgáltatásokról szóló tárgyalás megkezdését, átadva a kérelmezett részére az általa javasolt mértékről szóló ajánlatot. A kérelmezett 2014. január 19-én tájékoztatta a sztrájkbizottságot a még elégséges szolgáltatás mértékéről kialakított szakmai véleményéről. E szerint a sztrájkbizottság javaslata nem teljes körű, az nem terjed ki valamennyi, az ágazatba tartozó szolgáltatásra, továbbá a még elégséges szolgáltatás tartalmának több pontja számára elfogadhatatlan. A kérelmezett általános vezérelvnek az emberi élet és egészség védelmét, az állapotromlás megelőzését, illetve a gyermekek mindenképp felett álló érdekét tartotta, aminek álláspontja szerint a javaslat több esetben nem tett eleget. A felek a még elégséges szolgáltatásról többször egyeztettek, megállapodás azonban nem jött létre közöttük.

Kérelem és ellenkérelem

- [2] A kérelmezők a bírósághoz 2015. június 3-án benyújtott kérelmükben a szociális ágazatban megtartandó sztrájk idején biztosítandó még elégséges szolgáltatás mértékének megállapítását kérték azzal, hogy annak kialakításánál a bíróság vegye alapul az általuk előterjesztett végső javaslatot figyelemmel arra, hogy a felek között a sztrájk egyeztetés során a még elégséges szolgáltatás mértékének körében megállapodás nem jött létre.
- [3] Álláspontjuk szerint a gyermekek napközbeni ellátása nem sorolható a lakosságot alapvetően érintő tevékenység fogalma alá. A 0-3 éves gyermekek vonatkozásában nem lehet a gondozási-nevelési tevékenységet korlátozni, így sztrájk esetén a gyermekek ellátásáról családi környezetben, a szülőknek kell gondoskodniuk. A gyermekvédelmi szakellátás kapcsán a kérelmezők álláspontja szerint a tevékenység jellegénél fogva nincs helye sztrájkoknak.
- [4] Javaslata két csoportba sorolva tartalmazta a szolgáltatásokat, külön meghatározva a sztrájk ideje alatt változatlanul elvégzendő tevékenységek körét, valamint a sztrájk ideje alatt elmaradó tevékenységeket részletes felsorolva. A felsorolás a sztrájk időtartamának alakulása szerinti bontásban tartalmazta azt, hogy a még elégséges szolgáltatás mértéke a sztrájk időtartamával párhuzamosan növekszik. A kérelmezők konkrét javaslatát az 1/28. szám alatt csatolt irat tartalmazta.
- [5] A kérelmezett érdemi ellenkérelmében a kérelmezők kérelmében foglaltak elutasítását, továbbá az eljárással felmerült költségeiben történő marasztalásukat kérte.
- [6] Álláspontja szerint a szociális, gyermekjóléti- gyermekvédelmi területen az ellátotti csoportok súlyos veszélyeztetése nélkül a még elégséges szolgáltatások köre az egyes szakmai előírások teljes körű betartása. Egyedüli – a munkabeszüntetéshez kapcsolódó – elemként az egyes területek adminisztratív feladatainak ellátásában, annak felfüggesztésében látott mozgásteret azzal, hogy annak egyes részei elmaradása a szolgáltatások fenntartói számára teremthetnek olyan helyzetet, ami a finanszírozás kiesése révén további fenntartási nehézséget okozhat.
- [7] A kérelmezők által előterjesztett javaslattal összefüggésben konkrét, a szolgáltatást érintő kifogást terjesztett elő.

Mfv.II.10.598/2015/7.

Az első- és másodfokú végzés

- [8] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 37.Mpk.50.039/2015/5. számú végzésével megállapította, hogy a kérelmezők által megtartandó sztrájk ideje alatt a még elégséges szolgáltatás a végzés elválaszthatatlan részét képező 1/28. számú irat 3-8. számú mellékletei azzal, hogy a 6. számú melléklet 2.a) pontja a kétórás sztrájk alkalmával 1.b-g) pontban végzett tevékenységek, a hajléktalan személyek nappali melegedőjére kizárólag a 7. számú melléklet vonatkozik, a 7. számú melléklet szerint a hajléktalan személyek nappali melegedője a sztrájk ideje alatt nem nyit ki, a 8. számú melléklet I.1.b. (4.) pontja szerint az orvos által kötelezően előírt szakápolási feladatok elvégzése, valamint 2.c. (4.) két naponta mosdatás.
- [9] Kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezettnek (helyesen: kérelmezőknek) 10.000 forint költséget, míg az eljárási illetéket az állam viseli.
- [10] Határozata indokolásában kifejtette, hogy a még elégséges szolgáltatások mértékét és feltételeit az adott esetben érintett területek vonatkozásában törvény nem állapítja meg, s a felek között e vonatkozásban megállapodás nem jött létre. A még elégséges szolgáltatásnak két feltételnek kell megfelelnie, egyrészt valóban és kizárólagosan minimum szolgáltatásnak kell lennie, amely minimálisan szükséges ahhoz, hogy a lakosság alapszükségeit kiegészítse, egyben azonban fenntartsa a nyomás hatását, a sztrájkot ne tegye hatástalanná. Biztosítani kell, hogy a lakosság alapvető szükségletei kielégítésre kerüljenek, ugyanakkor nem teheti a sztrájkot súlytalanná.
- [11] Alaptalannak és elfogadhatatlannak találta a kérelmezett azon elsődleges ellenkérelmét, mely szerint a szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi területen az ellátotti csoportok súlyos veszélyeztetése nélkül a még elégséges szolgáltatások köre az egyes szakmai előírások teljes körű betartása. Annak érdekében, hogy a kérelmezők által tervezett sztrájk hatásos lehessen, a bíróság az elégséges szolgáltatás mértékének megállapítása során úgy járt el, hogy a munkabeszüntetéssel esetlegesen együtt járó nehézségek, az ellátással érintetteken kívül a kérelmezettet is elérhessék.
- [12] Osztotta a kérelmezők azon álláspontját, hogy a gyermekek napközbeni ellátása nem tartozik a lakosságot alapvetően érintő tevékenység fogalma alá. Megítélése szerint a 0-3 éves korosztályú gyermekek napközbeni ellátása nem a teljes körű lakosságot érinti, nem tartozik az önkormányzatok alapvető feladatai közé sem a bölcsődék, sem egyéb napközbeni ellátást végző intézmények fenntartása, így e körben nem szükséges a feleknek a sztrájk megkezdését megelőzően a még elégséges szolgáltatások mértékben megállapodni. Rögzítette, hogy az 1/28-as számú iratban felsorolt szolgáltatások tartalmazzák azokat a területeket, ahol a munkát be kívánják szüntetni, az ott fel nem sorolt ágazatokban, tevékenységekben a gyermekek átmeneti gondozásában, a gyermekvédelmi szakellátások, javítóintézetek vonatkozásában a kérelmezők álláspontja szerint sincs helye sztrájkoknak.
- [13] A bíróság nem osztotta a kérelmezett azon álláspontját, mely szerint azon intézmények, illetve gondozási csoportok esetében sem kerülhet sor sztrájkra, amelyek a gyermekek ellátásáról gondoskodnak, figyelemmel arra, hogy azok a területek önmagukban nem tartoznak a sztrájkokról szóló 1989. évi VII. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 3. § (2)-(3) bekezdésének esetei közé, és a még elégséges szolgáltatás szükségességéről sem lehet általánosságban dönteni.
- [14] Ezt követően a bíróság értékelte a gyermekjóléti szolgálatok és központ, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a szociális alapszolgáltatások, a hajléktalanok nappali ellátása és a bentlakást nyújtó intézmények vonatkozásában tartandó sztrájk esetén a még elégséges szolgáltatás vonatkozásában a kérelmezők által előterjesztett végső javaslatot.
- [15] A kérelmezett fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 6.Mpf.690.141/2015/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta azzal a pontosítással, hogy az elsőfokú

Mfv.II.10.598/2015/7.

költséget a kérelmezett köteles megfizetni a kérelmezőnek, valamint a hajléktalan személyek nappali melegedői a sztrájk ideje alatt nem nyitnak ki, a hajléktalan személyek nappali melegedőire kizárólag a 7. számú melléklet vonatkozik, továbbá a bölcsődei alkalmazottakat a még elégséges szolgáltatási kötelezettség nem terheli. A törvényszék határozatában teljes körűen rögzítette valamennyi intézménytípus esetén a még elégséges szolgáltatások körét a tervezett sztrájk időtartamához igazítva. Eszerint a még elégséges szolgáltatások mértéke az alábbiak szerint alakul:

I. Gyermekjóléti Szolgálatok és Központ (3. sz. melléklet) esetében

Sztrájk ideje alatt végzett tevékenységek

A sztrájk ideje alatt csak a krízishelyzetben lévő gyermeket fogadnak. A gyermekek szülei a sztrájkról előzetesen tájékoztatást kapnak.

Sztrájk ideje alatt végzett tevékenységek:

Egy munkatárs ügyeleti szolgálatot biztosít.

A felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása.

A magatartásával, testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető, a szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermek speciális segítése.

Ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek lakóhelyre történő visszakerülésének elősegítése, szükség esetén átmeneti gondozásának vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésének kezdeményezése.

Gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál jelzés, hatósági eljárás kezdeményezése gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

A válsághelyzetben levő várandós anyát tájékoztatják az őt, illetve a magzatot megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról, szükség esetén segítséget nyújtanak a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutáshoz.

A gyermekjóléti szolgálat a születendő gyermeke felnevelését nem vállaló várandós anyának segítséget nyújt, valamint tájékoztatást ad a gyermeknek az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokba történő elhelyezésének lehetőségéről, és annak jogi következményeiről.

Tájékoztatják az illetékes védőnőt, ha a várandós anya válsághelyzetben van. Gyámhivatal felé jeleznek, ha az általuk gondozott családban hozzátartozók közötti erőszak veszélyét észlelik.

Krízishelyzet esetén jelzéssel élnek a gyámhivatal felé.

1 - 5 napos sztrájk alkalmával:

Egy munkatárs ügyeleti szolgálatot biztosít.

Krízishelyzetek elhárítását kivéve az intézmény nem fogadja az ellátottakat.

5 napot meghaladó sztrájk esetén:

Egy munkatárs ügyeleti szolgálatot biztosít.

Krízishelyzetek elhárítását kivéve az intézmény nem fogadja az ellátottakat.

Az intézmény a helyi sztrájkbizottsággal egyeztetve kizárólag 13 óra után fogad ellátottat, amiről jegyzőkönyvet készít.

II. Házi segítségnyújtás (4. sz. melléklet) esetében

A sztrájk ideje alatt végzett tevékenységek:

2 órás figyelmeztető sztrájk alkalmával:

A teljes ellátás szünetelhet, a figyelmeztető sztrájk ideje alatt, vagy a munkáltatóval egyeztetve előzetesen meg kell jelölni gondozónként azokat az ellátottakat, akinek az ellátása elmarad a 2 órás időtartam figyelembevételével.

A gondozottat és hozzátartozóját a szolgáltató a helyileg szokásos módon előzetesen tájékoztatja a szolgáltatás sztrájk miatti elmaradásáról, a sztrájk időtartamáról, az elégséges szolgáltatás terjedelméről.

A sztrájk alatti szolgáltatás terjedelme:

Az életet veszélyeztető helyzet kialakulása elkerülésének biztosítása.

Halaszthatatlan esetben ügyintézés az ellátott érdekeinek védelmében.

Segítségnyújtás veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában.

Ágyazás, váladékkal szennyezett ágy áthúzása.

Gyógyszeradagolás, a szedésének ellenőrzése.

Vérnyomás és vércukor mérése rosszullet vagy annak gyanúja esetén.

A háziorvos írásos rendelésén alapuló terápia követése.

Az életet, az egészséget, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztető helyzet megelőzését biztosító ellátás:

- A házi gondozó a szokott időpontban megjelenik az igénybe vevő lakóhelyén.
- Segítségnyújtás az ellátást igénybe vevőt érintő veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében.
- Akut rosszullet kezelése a helyben szokásos eljárásrendnek megfelelően, orvos értesítése.
- Az orvos által kötelezően előírt, szigorú időponthoz kötött ápolási feladatok elvégzése.

Az egészséget veszélyeztető helyzet (krízis) esetén az életmentő, illetve a további súlyos vagy maradandó egészségkárosodás megelőzését biztosító ellátás:

- Segítségnyújtás a kialakult veszélyhelyzet elhárításában.
- Orvos, mentő hívása.
- A helyzetnek megfelelő eljárásrend betartása.
- Az orvosi utasítás végrehajtása.

Az életet, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztető helyzet esetén a kialakult helyzetnek megfelelően:

- A helyben alkalmazott szabályzat szerinti eljárásrend maradéktalan betartása.
- A tűzoltóság, rendőrség hívása.

Gondozási napló vezetése:

- A gondozási naplóba bejegyzésre kerül a sztrájk, valamint annak ideje.
- A sztrájk ténye műszakonként a naplóba bejegyzésre kerül.
- Rögzítésre kerül, hogy az egészséget veszélyeztető helyzet (krízis) esetén az

Mfv.II.10.598/2015/7.

életmentő, illetve a további súlyos vagy maradandó egészségkárosodás megelőzését biztosító tevékenységek közül melyeket kellett elvégezni.

- A rendkívüli esetek rögzítése.
- A sztrájk időtartamának elmúltával a naplóba rögzítésre kerül „A SZTRÁJK VÉGE”.
- Segítségnyújtás a kialakult veszélyhelyzet elhárításában szerinti megjelenést a szokásos módon igazoltatni kell az igénybe vevővel.

1 - 5 napos sztrájk alkalmával:

A 2 órás sztrájk címszó alatt rögzítettek „A teljes ellátás szünetelhet, a figyelmeztető sztrájk ideje alatt” kivételével, továbbá

mosdatás,
öltöztetés,
inkontinens beteg ellátása,
száj, fog- és protézisápolás,
inkontinencia termék alatti bőrfelületre korlátozva bőrápolás,
etetés, itatás,
mozgatás ágyban,
felfekvés kezelése,
sebllátás,
halaszthatatlan esetben gyógyszer kiváltása,
hely- és helyzetváltoztatás segítése lakáson belül.

Azon igénybe vevő esetén, aki egyedül él vagy akivel együtt él szintén házi gondozás keretében gondozásban részesül:

határidőhöz kötött halaszthatatlan hivatalos ügyek intézése,
szokásos időpontban bevásárlás, ami az alapvető élelmiszerek beszerzésére korlátozódik, a következő bevásárlás időpontjáig elegendő mennyiségben (az élvezeti cikkek beszerzése, így a szeszes ital, üdítőital, kávé, dohányáru, gyümölcsök, valamint a tisztítószeres és tartós fogyasztási cikkek beszerzését szüneteltetni kell).

5 napot meghaladó sztrájk alkalmával:

Az 1 - 5 napos sztrájk alkalmával végzett tevékenységek, továbbá

- az egészség megőrzésére irányuló aktív szabadidős tevékenységben való közreműködés hetente egyszeri alkalommal,
- hetente egyszer fürdetés,
- ágyazás, kéthetente egyszer ágyhúzás,
- haj, hetente egyszer arcszörzet ápolás,
- körömápolás, bőrápolás.

III. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás és diszpécser szolgálat (5. sz. melléklet) esetében

Sztrájk ideje alatt végzett tevékenységek:

- a gondozottat és hozzátartozóját a szolgáltató a helyileg szokásos módon, előzetesen tájékoztatja a sztrájk időtartamáról, az elégséges szolgáltatás terjedelméről,
- jelzés esetén az eljárási rendnek megfelelő intézkedéseket meg kell tenni, ezen belül:

orvos, mentő hívása
a helyzetnek megfelelő eljárási rend betartása, a segítségnyújtás a folyamat beírásának megfelelően,

Mfv.II.10.598/2015/7.

az orvosi utasítás végrehajtása,
tűzoltóság, rendőrség hívása.

- eseménynapló vezetése az alábbiak szerint:

a naplóba nagybetűs beírással bejegyzésre kerül „SZTRÁJK” és annak ideje,
a sztrájk ténye műszakonként bejegyzésre kerül,
zárva tartás rögzítése, továbbá „a jelzés esetén az eljárási rendnek megfelelő intézkedéseket meg kell tenni” alatt szereplő tevékenységek közül melyeket kellett adott helyen elvégezni,
sztrájk időtartamának elmúltával naplóba történő bejegyzés „SZTRÁJK VÉGE”.

IV. Szociális alapszolgáltatás (6. sz. melléklet) esetében

Sztrájk alatt végzett tevékenységek az ellátási formának megfelelően:

2 órás figyelmeztető sztrájk alkalmával:

a teljes szolgáltatás szünetelhet, amennyiben a sztrájk tartamába esik a szolgáltatás nyújtásának időpontja,

a gondozottat és hozzátartozóját a szolgáltató a helyileg szokásos módon, előzetesen tájékoztatja a szolgáltatás sztrájk miatti elmaradásáról, a sztrájk időtartamáról, az elégséges szolgáltatás terjedelméről,

amennyiben fogadják az igénybe vevőket, az alábbiak betartása:

az életet, az egészséget, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztető helyzet megelőzését biztosító ellátás:

segítségnyújtás az ellátást igénybe vevőt érintő veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében,

akut roszullét kezelése, a helyben szokásos eljárásrendnek megfelelően, orvos értesítése,

az egészséget veszélyeztető helyzet (krízis) esetén az életmentő, illetve a további súlyos vagy maradandó egészségkárosodás megelőzését biztosító ellátás:

segítségnyújtás a kialakult veszélyhelyzet elhárításában,

orvos, mentő hívása,

a helyzetnek megfelelő helyi eljárásrend betartása,

az orvosi utasítás végrehajtása.

az életet, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztető helyzet esetén a kialakult helyzetnek megfelelően:

a helyben alkalmazott szabályzat szerinti eljárásrend maradéktalan betartása,

a tűzoltóság, rendőrség hívása,

dokumentáció vezetése:

a dokumentációba bejegyzésre kerül a „SZTRÁJK” és annak ideje,

a sztrájk ténye műszakonként bejegyzésre kerül,

a naplóba rögzíteni kell a zárva tartást, valamint azt, hogy az életet, az egészséget, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztető helyzet megelőzésével kapcsolatos tevékenységek közül melyeket kellett elvégezni,

a dokumentációban rögzítendőek még az életet, az egészséget, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztető helyzet megelőzésével, valamint az egészséget veszélyeztető helyzet (krízis) esetén az életmentő, illetve a további súlyos vagy maradandó

Mfv.II.10.598/2015/7.

egészségkárosodás megelőzését biztosító ellátásokkal összefüggő
rendkívüli esetek,
sztrájk időtartamának elmúltával be kell jegyezni: „SZTRÁJK VÉGE”.

1 - 5 napos, és azt meghaladó sztrájk alkalmával:
a 2 órás sztrájk esetén végzett tevékenységek azzal a kivétellel, hogy „a teljes szolgáltatás szünetelhet, amennyiben a sztrájk tartamába esik a szolgáltatás nyújtásának időpontja”.

V. Hajléktalanok nappali ellátása (7. sz. melléklet) esetében

Sztrájk ideje alatt végzett tevékenységek:

az életet veszélyeztető helyzet kialakulásának elkerülését jelentő tevékenységek,
állandó felügyelet biztosítása nyitva tartás esetén,
az ügyfelek tájékoztatása a legközelebbi nyitva lévő melegedési lehetőségről.

1 - 5 napos sztrájk alkalmával:

Minden munka felfüggeszthető a sztrájk ideje alatt végzett tevékenységek kivételével.
Az intézmény nem fogadja az ellátottakat.

5 napot meghaladó sztrájk alkalmával:

Minden munka felfüggeszthető a sztrájk ideje alatt végzett tevékenységek kivételével.
Amennyiben fogadnak ellátottat, az alábbi tevékenységek elmaradnak:

foglalkoztatás,
fent járó ellátottaknak étel felszolgálása, szennyes edény összeszedése,
mosogatás,
takarítás,
karbantartói tevékenység,
személyszállítás,
orvoshoz kísérés,
ügyintézés,
dokumentáció vezetése,
mentálhigiénés tanácsadás, konzultáció.

Események dokumentálása:

Eseménynapló vezetése, a naplóba bejegyzésre kerül a „SZTRÁJK” és annak ideje. A naplóba rögzítésre kerül, mely tevékenységek maradnak el. Ezen felül az ellátást igénylő akut és rendkívüli esetek kerülnek beírásra.

VI. Szakosított ellátást (bentlakást) nyújtó intézmények (8. sz. melléklet) esetében

A sztrájk ideje alatt végzett tevékenységek:

2 órás figyelmeztető sztrájk alkalmával:

A gondozottat és hozzátartozóját a szolgáltató a helyileg szokásos módon, előzetesen tájékoztatja a szolgáltatás sztrájk miatti elmaradásáról, a sztrájk időtartamáról, az elégséges szolgáltatás terjedelméről.

Az életet, az egészséget, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan

Mfv.II.10.598/2015/7.

veszélyeztető helyzet megelőzését biztosító ellátás:

- az állandó felügyelet,
- segítségnyújtás az ellátást igénybe vevőt érintő veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében,
- akut rosszullét kezelése a helyben szokásos eljárásrendnek megfelelően, orvos értesítése,
- az orvos által kötelezően előírt szakápolási feladatok elvégzése,
- a váladékkal szennyezett textília cseréje,
- a váladékkal szennyezett felületek fertőtlenítése,
- a megfelelő környezeti hőmérséklet (fűtés) biztosítása,
- vezetékes ivóvíz biztosítása.

Az egészséget veszélyeztető helyzet (krízis) esetén az életmentő, illetve a további súlyos vagy maradandó egészségkárosodás megelőzését biztosító ellátás:

- segítségnyújtás a kialakult veszélyhelyzet elhárításában,
- orvos, mentő hívása,
- a helyzetnek megfelelő helyi eljárásrend betartása,
- az orvosi utasítás végrehajtása.

Az életet, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztető helyzet esetén, a kialakult helyzetnek megfelelően:

- a helyben alkalmazott szabályzat szerinti eljárásrend maradéktalan betartása,
- a tűzoltóság, rendőrség hívása.

Eseménynapló vezetése:

- naplóba nagybetűs írással bejegyzésre kerül a „SZTRÁJK” és annak ideje,
- a sztrájk ténye műszakonként bejegyzésre kerül,
- naplóban rögzítendő, hogy az életet, az egészséget, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztető helyzet megelőzését biztosító ellátás alatt szereplő tevékenységek közül melyeket kellett elvégezni,

naplóban rögzítendő az egészséget veszélyeztető helyzet (krízis) esetén az életmentő, illetve a további súlyos vagy maradandó egészségkárosodás megelőzését biztosító ellátással, az életet, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztető helyzettel kapcsolatos rendkívüli esetek,

- a sztrájk időtartamának elmúltával a naplóba nagybetűs írással bejegyzésre kerül a „SZTRÁJK VÉGE”.

1 - 5 napos sztrájk alkalmával:

A 2 órás sztrájk alatt felsoroltak, valamint

további az életet, az egészséget, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztető helyzet megelőzését biztosító ellátás:

- az önállóan táplálékbevitelre képtelen személyek etetése, itatása a szükséges gyakorisággal,

ételek adagolása,

a korlátozott mozgásképeségű személyek részére az étel és folyadék felszolgálása a szokásos időben, a szennyes edény összeszedése,

a mozgásképtelen személyek mobilizálása,

inkontinencia esetén az inkontinencia-termék cseréje, a bőr védelme, az arra önállóan

képtelen személyek esetén,

- a váladékkal szennyezett textília cseréje,
- a váladékkal szennyezett felületek fertőtlenítése,
- a megfelelő környezeti hőmérséklet (fűtés),

Mfv.II.10.598/2015/7.

vezetékes ivóvíz,
járdák jégmentességének biztosítása,
továbbá
a határidőhöz kötött (halaszthatatlan) hivatalos ügyek intézése,
kétnaponta fekvők esetén fésülés,
háromnaponta tiszta ruhával való feltöltés, mosás, vasalás, környezeti rend biztosítása
(ágyazás, takarítás),
kétnaponta mosdatás.

5 napot meghaladó sztrájk idején

Az 1 - 5 napos sztrájk alkalmával végzett tevékenységek, továbbá:

hetente fürdetés, borotválás

2 hetente ágyneműcsere.

- [16] Kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőknek 6250 forint másodfokú perköltséget azzal, hogy a fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.
- [17] Megállapította, hogy a kérelmezett javaslata csaknem a sztrájkjog tilalmát jelentené. Amennyiben a jogalkotó a szociális szolgáltatások körében nem tartotta volna elfogadhatónak a sztrájkot, akkor az törvényi tilalomként jelenne meg. Ennek hiányában a még elégséges szolgáltatás lehet az a tényező, amely a sztrájkjognak meghatározott módon korlátot szab.
- [18] A törvényszék álláspontja szerint a még elégséges szolgáltatásban való megállapodás követelménye alapvetően azon munkáltatók esetében írható elő, ahol a lakosság és a gazdaság teljes, vagy majdnem teljes köre érintett. A kérelmezők e körbe nem tartoznak, azonban az általuk folytatott tevékenység az állampolgárok jól körülhatárolható részének életét jelentősen érinti, befolyásolja, így a kérelmezők ezt szem előtt tartva adták meg ajánlatukat. A sztrájk joga olyan alapvető munkavállalói jog, amit nem lehet kiüresíteni, a még elégséges szolgáltatás követelménye címén a majdnem teljes szolgáltatás nem várható el.
- [19] Álláspontja szerint e kívánalomnak a kérelmezők ajánlata megfelelt. Nem osztotta ennek megfelelően a kérelmezett azon álláspontját sem, miszerint a szociális, gyermekjóléti-gyermekvédelmi területen a még elégséges szolgáltatások körét az egyes szakmai előírások teljes körű betartása jelenti.
- [20] A bölcsődei ellátás vonatkozásában kifejtette, hogy az alapvető feladat és az alapvető szolgáltatás nem azonos fogalmak. Mivel a bölcsődei ellátás nem alapvető szolgáltatás, és a 0-3 éves gyermekek esetén a még elégséges szolgáltatás értelmezhetetlen, kivitelezhetetlen, megalapozottan jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy e területen az elégséges szolgáltatás adásának kötelezettsége nem áll fenn.
- [21] A bentlakást nyújtó intézményeket illetően megállapította, hogy a két órát meghaladó idejű sztrájk esetében az egyébként is jelentős mértékben ellátni vállalt feladatok köre tovább bővült. A gyermekek bentlakásos szociális intézményben történő ellátásával kapcsolatban megállapította, hogy ezen a területen a kérelmezők nem kívántak sztrájkolni, továbbá nem találta alaposnak a kérelmezett kifogását a házi segítségnyújtás területén, illetve a hajléktalanok nappali ellátása vonatkozásában kifogása körében sem.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [22] A jogerős ítélet ellen a kérelmezett felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, melyben kérte, hogy a Kúria a jogerős végzést helyezze hatályon kívül és elsődlegesen hozzon a jogszabályoknak megfelelő új határozatot, illetve szükség esetén utasítsa a Fővárosi Törvényszéket új eljárásra és új határozat hozatalára, és marasztalja a kérelmezőket a felülvizsgálati eljárási költség viselésében, illetve állapítsa meg azt.

Mfv.II.10.598/2015/7.

- [23] Megsértett jogszabályhelyként az Alaptörvény I., II. XV., XVI., XIX. cikkét, továbbá a sztrájkjogról szóló 1989. évi VII. törvény (Sztv.) 3. § (3) bekezdését, 4. § (1) bekezdését, (2) és (3) bekezdését, illetve a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.) 1. § (1) bekezdését és 86. § (2) bekezdését jelölte meg.
- [24] Változatlanul fenntartotta a gyermekjóléti, gyermekvédelmi területen a még elégséges szolgáltatások mértékével és feltételeivel kapcsolatban közölt végső ajánlatát. Álláspontja szerint az Sztv. 3. § és 4. § (2)-(3) bekezdése szerint a törvényszék nem megfelelően mérlegelte a még elégséges szolgáltatás feltételeit és mértékét, és olyan feltételeket állapított meg, amelyek a sztrájktörvény fenti alapvető feltételeit sértik. A bíróság az élet, egészség, testi épség közvetlen és súlyos veszélyeztetését ki nem zárva határozott a még elégséges szolgáltatások mértékéről és feltételeiről. Az Alaptörvény rendelkezik az emberi méltóság sérthetlenségéről, az élethez és emberi méltósághoz való jogról, és mind a nemzetközi dokumentumok, mind az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján mindez korlátozhatatlan, abszolút jellegű és megelőz minden más jogot.
- [25] A felülvizsgálati kérelem hivatkozott az Alaptörvény XVI. cikkére is, mely szerint minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez, szükséges védelemhez és gondoskodáshoz, illetve Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Ezen alapvető és korlátozhatatlan jogból származtatva állapítható meg a kérelmezők által érintett szolgáltatási területek vonatkozásában az ellátások szintje.
- [26] Az Sztv. 1. § (1) bekezdésére hivatkozva kifejtette, hogy a törvény rendelkezéseit minden szolgáltatási területen olyan mértékben kell figyelembe venni, hogy a jogosultságok feltételei és garanciális rendelkezései ne sérülhessenek. Kifogásolta, hogy nem egyértelmű, hogy a gyermekeket ellátó szociális intézményekben tartott sztrájk esetén mi a kérelmezők álláspontja a gyermekek ellátásáról. Ha a gyermekvédelmi intézményben elhelyezett gyermekek vonatkozásában kizárt a sztrájk, indokolatlannak tartja, hogy az életkorukon kívül további védendő helyzetben lévő, nem gyermekvédelmi, hanem szociális intézményben elhelyezett fogyatékos gyermekek más megítélés alá essenek, így ezen utóbbi intézményben elhelyezett gyermekekre sem vonatkozhat a sztrájk.
- [27] A bentlakásos intézményekben változatlanul nem tartotta elegendőnek az állandó felügyelet biztosítását, mivel szakmai felügyelet hiányában az ellátottak életét, testi épségét, egészségét veszélyeztető helyzet következhet be. Szakmailag vitathatónak tartotta a kérelmezők álláspontját a hajléktalanok számára biztosítandó nappali melegedő helyiségekkel kapcsolatos szolgáltatás vonatkozásában.
- [28] A bölcsődei ellátás körében kifejtette, hogy az a körülmény, hogy valamely tevékenység a lakosságot alapvetően érintő tevékenység-e, nem fogalmi meghatározás kérdése, az nem alapulhat azon az érven, hogy a jogszabály az ellátásokat alapvető feladatként vagy szolgáltatásként definiálja-e. A bölcsődei ellátás az önkormányzat kötelező feladatának minősül, a még elégséges szolgáltatást e körben is biztosítani kell, vagyis a nyitva tartás megtagadása törvénysértő.
- [29] A kérelmezők felülvizsgálati ellenkérelmükben kérték, hogy a Kúria a jogerős ítéletet (helyesen: végzést) hatályában tartsa fenn és marasztalja a kérelmezettet az eljárással kapcsolatban felmerült költség viselésében.
- [30] Álláspontjuk szerint bár a kérelmezett hivatkozott jogszabálysértésre, nem jelölte meg konkrétan, hogy a másodfokú bíróság milyen eljárási vagy anyagi jogszabályt sértett meg a mérlegelés körében. A felülvizsgálati kérelem általánosságban tartalmazza a kérelmezett véleményét a sztrájk alatt biztosítandó egyes szolgáltatások mértéke vonatkozásában, ezt azonban konkrét jogszabályi előírással, szakmai követelménnyel nem támasztja alá. Bővíteni szeretné azon területeket, amelyen a sztrájk az életet, egészséget, testi épséget veszélyezteti,

Mfv.II.10.598/2015/7.

nem jelöli meg azonban, hogy mely konkrét tevékenységek elvégzésének teljes vagy részleges, időleges elmaradása váltaná ki a veszélyhelyzetet. Az az érv, hogy a gyermekek esetében is érvényesülnie kell az egyenlő bánásmód követelményének, nem megfelelő érvelés, figyelemmel arra, hogy csak az azonos összehasonlítható helyzetben lévő személyekre alkalmazható.

- [31] Álláspontjuk szerint nem tekinthető alapvető szolgáltatásnak a bölcsődei ellátás, mert az csak egyike azon lehetőségeknek, amelyek között a 0-3 éves korú gyermekek felügyelete biztosítható.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [32] A kérelmezett felülvizsgálati kérelme nem alapos.
- [33] A kérelmezett felülvizsgálati kérelmében azt kifogásolta, hogy a jogerős végzés sérti az Szt. 3. § (3) bekezdését.
- [34] Az Sztv. 3.§ (1) bekezdése sorolja fel a jogellenes sztrájk eseteit. Ennek megfelelően jogszabályba ütközik a nem megfelelő cél érdekében folytatott sztrájk, az előzetes egyeztetés szabályainak megsértésére, a kollektív szerződésben rögzített megállapodás megváltoztatására irányuló sztrájk a kollektív szerződés hatályának ideje alatt, továbbá a lakosságot alapvetően érintő tevékenységet folytató munkáltatóknál a még elégséges szolgáltatás megállapítása, illetve nyújtása hiányában folytatott sztrájk.
- [35] Ezen túl az Sztv. rögzíti a sztrájkjog korlátait. Az Sztv. 3. § (2) bekezdése szerint a foglalkoztatottak meghatározott kategóriái esetén kizárt, illetve részlegesen kizárt a sztrájk, míg a 3. § (3) bekezdése szerint nincs helye sztrájknak, ha az életet, az egészséget, a testi épséget, vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztetne vagy elemi kár elhárítását gátolná. Ennek megfelelően megállapítható, hogy az Sztv. 3. § (2) és (3) bekezdésében foglaltak szerint meghatározott foglalkoztatottak esetében nincs helye sztrájknak, vagy az sajátos szabályok mellett gyakorolható, és ugyancsak nem lehet sztrájkolni a közrendvédelmi korlát feltételeinek fennállta esetén. Amennyiben e körülmények nem állnak fenn, az adott területen sor kerülhet sztrájkra, azonban be kell tartani a sztrájktörvény korlátozó rendelkezéseit, ellenkező esetben ugyanis az Sztv. 3. § (1) bekezdésében rögzített esetekben a sztrájk jogellenessége kerül megállapításra.
- [36] A kérelmezett az első- és másodfokú eljárás során nem hivatkozott arra, hogy a kérelmezők által képviselt területen ne lehetne sztrájkolni. Az eljárás tárgya a még elégséges szolgáltatás megállapítása volt, a felek kérelmei és nyilatkozatai tartalmuk szerint erre irányultak.
- [37] Ugyancsak nem hivatkozott a kérelmezett a korábbi eljárás során az Alaptörvény I., II., XVI. és XIX. cikkének, továbbá az Szt. 1. § (1) bekezdése és 86. § (2) bekezdésének megsértésére. A jogerős határozat olyan körben támadható felülvizsgálattal, amely az első- és másodfokú eljárásban is felmerült. Erre figyelemmel a Kúria a felülvizsgálati kérelemnek azon pontjait vizsgálta, amelyek a megelőző eljárás tárgyát képezték (EBH 2000.371., BH 2002.283.).
- [38] Mindezekre figyelemmel e jogszabályhelyek megsértése nem lehetett a felülvizsgálati eljárás tárgya, s a még elégséges szolgáltatás megállapítása körében az Sztv. 3. § (3) bekezdésében rögzített korlát fennállta nem értékelhető, mivel az nem a még elégséges szolgáltatások mértékét érinti, hanem kizárja az adott esetben a sztrájk gyakorlásának lehetőségét.
- [39] Az Sztv. 4. § (2) bekezdése értelmében a lakosságot alapvetően érintő tevékenységet folytató munkáltatóknál csak úgy gyakorolható a sztrájk joga, hogy az a még elégséges szolgáltatást ne gátolja. Az Sztv. 4. § (3) bekezdésének hiányában a sztrájkot megelőző egyeztetés során kell a feleknek erről megállapodniuk, illetve a megállapodás megghiúsulása esetén kérniük kell a közigazgatási és munkaügyi bíróságtól a még elégséges szolgáltatás mértékének és feltételeinek határozatba foglalását. Mindezekből következik, hogy törvényi szabályozás hiányában a bíróság csak az adott eljárással érintett sztrájk vonatkozásában dönthet a még

Mfv.II.10.598/2015/7.

elégészes szolgáltatásról, és határozatával nem pótolhatja a törvényi rendelkezést, megállapításai a konkrét sztrájk követeléssel érintett és tervezett sztrájkra vonatkoznak.

- [40] A sztrájk gyakorlásának egyes kérdéseiről szóló 1/2013.(IV.8.) KMK vélemény II/3. pontjában kifejtette, hogy a törvény elsődlegesen a megállapításról rendelkezik, melyből következően az erre irányuló egyeztetés a felek joga és egyben kötelezettsége, amit nem kezelhetnek formálisan, hanem akkor járnak el a törvénynek megfelelően, ha érdemben is komoly, szakmailag is alátámasztott ajánlattal egyeztetnek. A még elégészes szolgáltatásról való egyeztetés nem irányulhat a sztrájk megakadályozására, teljesíthetetlen, a sztrájk célját ellehetetlenítő ajánlat tételével. Másik oldalról: a sztrájkjogot kezdeményezőknek is annak ismeretében kell egyezségi ajánlatot tenni, hogy a még elégészes szolgáltatás vállalása a sztrájkot megelőző érdekből rájuk kötelező, tehát a legminimálisabb ajánlat nem biztos, hogy rendeltetésszerű.
- [41] A nem peres eljárásra a törvényben biztosított szűk határidőre tekintettel a felektől különösen elvárható, hogy – megállapodás hiányában – a bíróság előtti eljárásban a munkaügyi alapelvek (így a jóhiszeműség, tisztesség, kölcsönös együttműködési kötelezettség, rendeltetésszerű joggyakorlás) megfelelő komoly, szakmailag kellően alátámasztott nyilatkozatot tegyenek a még elégészes szolgáltatás mértékére és feltételeire –, amelyet az előzetes egyeztetés során kölcsönösen értékelték a megegyezés szándékával. A még elégészes szolgáltatás mértékéről és feltételeiről a bíróságnak a felek által megtett ajánlat külön-külön való vizsgálatával az egyik fél által tett ajánlat elfogadásáról rendelkező határozat meghozatalával lehetséges döntenie.
- [42] Az eljáró bíróságok ezen elvet szem előtt tartva mérlegelték a kérelmezők, illetve a kérelmezett végső ajánlatát.
- [43] Helytállóan állapította meg a törvényszék, hogy a kérelmezett végső ajánlata, miszerint a sztrájkjog az egyes szakmai előírások teljes körű betartása és csupán az adminisztratív feladatok ellátásának részbeni felfüggesztése révén gyakorolható, tartalmában a kérelmezettek sztrájkjogának tilalmát jelentené. A sztrájkjog olyan alapvető alkotmányos jog, amelyet nem lehet kiüresíteni, és a még elégészes szolgáltatás követelményeként a majdnem teljes szolgáltatás nyújtása nem várható el. Ennek megfelelően az eljáró bíróságok törvénysértés nélkül következtettek arra, hogy a kérelmezett végső ajánlata nem felelt meg a munkajogi alapelveknek, s így azt jogszerűen hagyták figyelmen kívül és állapították meg a nyújtandó elégészes szolgáltatás mértékét a kérelmezettek végső ajánlatában foglaltaknak megfelelő mértékben, amelynek tekintetében nem volt az eljárás tárgya az Sztv. 3. § (3) bekezdésének kérdése, hiszen a még elégészes szolgáltatás ezzel nem azonos.
- [44] Az Sztv. 4. § (2) bekezdése szerint annál a munkáltatónál, amely a lakosságot alapvetően érintő tevékenységet végez – így különösen a közforgalmú tömegközlekedési és távközlés területén, továbbá az áram, a víz, a gáz és egyéb energiaszolgáltatást ellátó szerveknél – csak úgy gyakorolható sztrájk, hogy a még elégészes szolgáltatás teljesítését ne gátolja. A törvény a szolgáltatók körét csak példálózóan sorolja fel. A még elégészes szolgáltatás az adott szolgáltatás olyan mértékben való nyújtása, ami kielégíti a lakosság alapvető igényeit, ugyanakkor nem veszélyezteti a sztrájk célját, a nyomásgyakorlás sikerét.
- [45] A felülvizsgálati nem-peres eljárásban vita tárgyát képezte az, hogy a bölcsődei ellátás a lakosságot alapvetően érintő tevékenységnek minősül-e, így a feleknek e körben meg kellett-e állapodniuk a még elégészes szolgáltatás teljesítéséről vagy sem. Ennek során vizsgálnia kellett az eljáró bíróságoknak azt, hogy mi tekinthető a lakosság alapvető szükségletének. Helytállóan állapította meg a törvényszék, hogy a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 94. § (2) bekezdése az önkormányzatok által ellátandó feladatként határozza meg a gyermekjóléti alapellátásokat. Ennek keretében csak a 10.000-nél több állandó lakosú település esetében írja elő az önkormányzatok számára kötelezettségként bölcsőde fenntartását. Az alapvető feladat és az alapvető szolgáltatás nem

